

द्विषार्धन.

अर्द्धत्तु N. pr. einer Oertlichkeit Verz. d. Oxf. H. 338, b, 33.

अर्ध 1) ये वा इह वसैरार्धुवंतेपामेतानि ज्योतीषि यान्यमूनि नन्त्राणि
Cit. beim Schol. zu AV. Prāt. 4, 102. — 3) भूतजननीमृष्टामि MĀLATI. 84, 16.

— आ befriedigen, erfüllen: कामम् RV. 3, 30, 1.

— वि vgl. अव्यर्थक.

— सम् pass. 1) तैत्रवीजसमायोगात्ततः सस्यं समुध्यते gedeiht Spr. 796.

कामं कामयमानस्य यदा कामः समुध्यते in Erfüllung geht 3902. अर्धाः

खलु समृद्धाः so v. a. grosse Reichthümer 3396. अर्धः समृद्धा अपि कृत्ति

डुर्नयः 2217. Z. 6 lies «समुध्येत» st. «समृद्धेत (lies ०ध्येत)». — 2) समृद्ध reich

an: समृद्धा गुणतः केचिद्वन्ति धनतो ऽपरे Spr. 3478. कलागुणैः समृद्धः

DAÇAK. in BENF. Chr. 184, 13. reich (absol.): लुब्धसमृद्धपूर्णं पुरम् 183, 15.

— caus. Jmd (dat.) Etwas (acc.) verleihen Buḡ. P. 10, 81, 37.

1. अर्ध 1) ०कपिशो in's Braune spielend Spr. 2878. Z. 7 vom Ende lies

331 st. 311. अर्धशत M. 8, 267 bedeutet auch nach KULL. hundertund-

fünfzig. अर्धसप्तशताः R. 2, 34, 13 ist nach dem Schol. 550, ebend. 39, 36

liest die ed. Bomb. त्रयः शतशतार्धाः, was gleichfalls 550 bedeutet. अर्धप-

ञ्चन in अर्धपञ्चकस्तु VARĀH. BRU. S. 73, 4 soll 4½ bezeichnen, also =

अर्धपञ्चम sein. — 2) n. TRIK. 3, 3, 8 (lies दल st. दन). शरीरार्धं KUMĀRAS. 1.

31. मासार्धं HALĀJ. 3, 63. द्रम्मार्धं, पणार्धं Ind. St. 8, 292. Mitte WEBER, NAX.

2, 334. fg. — 4) zu streichen; vgl. अर्धसम. — 5) m. eine Anzahl von 50

Pearlen, welche zusammen ein Dharāṇa wiegen, VARĀH. BRU. S. 81, 17

(die Lesart ist unsicher). — Vgl. अर्धक.

2. अर्ध am Ende lies अर्धार्धम् st. अर्धार्ध.

अर्धकर्णा? KĀTH. in Ind. St. 3, 470, 2.

अर्धकील (अर्ध + कील) n. N. pr. eines Tirtha MBu. 3, 7024.

अर्धगुच्छं eine Perlenschmuck aus 16 Schnüren VARĀH. BRU. S. 81, 33.

अर्धचन्द्र 1) a) Ind. St. 8, 292. — e) Verz. d. Oxf. H. 86, a, 27. 202, a, 42.

अर्धचन्द्रक 2. Z. 3 lies च्छीप्रम. — f) Bez. des ANUSVĀRA WEBER, RĀ-

MAT. UP. 334. — g) in der Astrol. Bez. einer best. Constellation, wenn

nämlich alle Planeten in den Häusern 2 bis 8, 5 bis 9, 5 bis 11, 6 bis

12, 8 bis 2, 9 bis 5, 11 bis 5 oder 12 bis 6 stehen, VARĀH. BRU. 12, 8.

अर्धचन्द्रक 1) m. die zum Packen halbmondförmig gebogene Hand

Verz. d. Oxf. H. 202, a, 2. दत्तार्धचन्द्रक adj. am Halse gepackt KATUĀS.

37, 118. — 2) n. eine halbmondförmige Pfeilspitze ÇĀRṆG. PADAN. 80, 64

bei ACUPRECHT, HALĀJ. Ind. 131.

अर्धचन्द्रकुण्ड (अर्ध + कुण्ड) n. eine best. mystische Figur Verz. d. Oxf.

H. 96, b, 14.

अर्धजर्तीय (von 1. अर्ध + जर्त् zur Hälfte verdaut werdend) n. In-

consequenz in der Argumentation SARVADARÇANAS. 14, 8.

अर्धनारीनर् (अर्ध + नारी - नर्) m. halb Weib, halb Mann: ०वपुम् Verz.

d. Oxf. H. 30, a, 37.

अर्धनारीश्चर (अर्ध + नारी - ई) m. Çiva als Hermaphrodit Verz. d.

Oxf. H. 42, b, 47.

अर्धपाद् (अर्ध + पाद्) m. der halbe Fuss so v. a. die Fussspitze PAÑĀT.

163, 16, v. 1. für अर्धपाद्.

अर्धप्रहरिका f. astr. Verz. d. Oxf. H. 86, a, 43. ०प्रहरिका im Index;

vgl. प्रहरक.

V. Theil.

अर्धभूमि (अर्ध + भू) f. die Hälfte des Landes, — Reiches MBu. 1, 7444.

अर्धभेद s. u. भेद 1).

अर्धभागिन् (अर्ध + 2. भो) adj. einen halben Antheil genießend W-

BER, NAX. 1, 310.

अर्धमागधी SĀH. D. 173, 3.

अर्धमाणवक m. = अर्धमाणव VARĀH. BRU. S. 81, 33.

अर्धमात्र (अर्ध + मात्रा) 1) n. Hälfte, Mitte VARĀH. BRU. S. 11, 34. — 2)

m. wohl der zwischen dem म und dem Bindu gehörte Jama-Klang

WEBER, RĀMAT. UP. 333.

अर्धमात्रा VS. Prāt. 4, 116. WEBER, RĀMAT. UP. 337. 340. 331. 362.

अर्धमात्रिक adj. = अर्धमात्र VS. Prāt. 4, 16, Sch.

अर्धमात्रिका f. eine halbe Mora RV. Prāt. 13, 20.

अर्धयु (von 1. अर्ध, अर्धयितुम् halbiren Ind. St. 8, 444.

अर्धरेचित (1. अर्ध + रे) adj. (sc. कस्त) Bez. einer bestimmten Stellung

der Hände beim Tanze Verz. d. Oxf. H. 202, a, 24.

अर्धलक्ष्मीहरि (अर्ध + लक्ष्मी - हरि) m. halb Lakshmi, halb Vishnu,

eine Form des Vishnu ÇKDA.

अर्धसम (1. अर्ध + सम) adj. zur Hälfte gleich, Bez. derjenigen Metra.

in denen der 1ste Pāda nur dem 5ten, der 2te nur dem 4ten gleich ist,

Ind. St. 8, 180. 326. fgg. 338. fgg. ०मुक्तावली Verz. d. B. II. No. 814.

अर्धस्थान (1. अर्ध + स्थान) n. die Stelle wo halbirt werden soll Ind.

St. 8, 446.

अर्धस्पृष्ट (1. अर्ध + स्पृष्ट) adj. halb berührt, mit halber Thätigkeit aus-

gesprochen (von den Ūshman); davon nom. abstr. ०ता VS. Prāt. 1, 72, Sch.

अर्धहार ein Perlenschmuck aus 64 Schnüren VARĀH. BRU. S. 81, 32.

अर्धाणुमात्रा (1. अर्ध + अणु) f. der 8te Theil einer Mora VS. Prāt. 1, 61.

अर्धात्तैरेकपदता (von अर्ध - अत्तर + एक - पद) f. die Verstellung eines

einzelnen Wortes in einen andern Vers SĀH. D. 373. Beispiel: इन्द्रुर्वि-

भाति वर्युरगैरिधवलपन्करैः । जगन्मा कुरु तन्वाङ्ग मानं पादानते प्रिये ॥

221, 19. fg. जगत् gehört zum 1ten Verse.

अर्धास्तमय (अर्ध + अस्त) m. halber Untergang, von Sonne und Mond,

wenn die Hälfte der Scheibe noch über dem Horizont ist, VARĀH. BRU.

S. 47, 21.

अर्धेन् हल्वित् TS. 6, 3, 9, 1.

अर्धेकार (1. अर्ध + 1. कार) halbiren: ०कृत Ind. St. 8, 440.

अर्धेन्द्र 6) in der Astrol. = अर्धचन्द्र 1) g) VARĀH. BRU. 12, 17.

अर्धेदय lies halber Anfang, von Sonne und Mond, wenn die Hälfte

der Scheibe noch unter dem Horizont ist.

अर्धय vgl. अर्धार्थ, परार्थ, परावार्थ.

अर्धपा 3) वैद्वि विप्रुद्भावेन सर्वार्थात्तमार्थपां गुरौ Buḡ. P. 10, 80, 41. न-

व्यर्षणं च मनसः 11, 19, 22. मदर्षणम् = मयि अर्धपा 21, 15, 23, 23.

das Darbringen (beim Opfer) Verz. d. Oxf. H. 103, b, 22. तद्-

र्षण adj. diesem Alles übergend, — übertragend Spr. 4481. — adj.

in der folgenden Stelle: कृतीः कीर्तिः अर्धे तित्तुष्टिः सिद्धिश्चैव तदर्षणा

dieses verschaffend MBu. 13, 1007. सिद्धियोगपरिपाकः तदर्षणी तस्य त्व-

त्स्ववृत्तप्रायिका NILAK. — Vgl. देवार्थपा.

अर्धणामीमासा (अर्ध + मी) f. Titel einer Schrift HALL 191.

अर्धणीय (vom caus. von अर्) adj. hinzugeben, zu übergeben KATUĀS.